

САДРЖАЈ

УВОД

Иако је римска држава престала да постоји више од 1500 година, на великом броју правних факултета проучава се римско право као посебан предмет. Заиста изгледа чунод да ми данас, после толико векова, проучавамо правни поредак једне давно ишчезле цивилизације у којој постоји најсуровија експлоатација где човек може бити предмет нечије својине.

Први разлог је у значају историје уопште. Маркс је рекао: “За мене постоји само једна наука, историја, наука о повесном збивању”. А Сантијана: “Онај ко се не сећа прошлости, осуђен је да је поново проживи”.

Други разлог је у значају који римско право има на овим просторима. Наиме, савремени правни системи ако изузмео оне који се темеље на Корану, и неке егзотичне деле се на две групе: оне који су настали на традицијама римског права, и који су се развили под утицајем енглеског прецедентног система. Правни институти старог Рима, нарочито они из облигационог и стварног права, много су утицали на решења којима се и данас служимо.

Из овога произилази и трећи разлог: римско право је увод у савремено грађанско право. Оно нам омогућује боље схватање установа приватног права. То значи да добро научено римско право, омогућава лако савладавање стварног, облигационог и наследног права.

Римско право је робовласничко али има неке одлике и решења која имају универзални карактер, која га чине прихватљивим и у средњем веку и данас. На почетку римско друштво показује видљиве трагове првобитне заједнице, а почев од принципата јављају се елементи феудалних односа. Па ипак, током дугих векова свог постојања, то је типична робовласничка држава.

Римско право, литература, морал, пружају бројне доказе о свом робовласничком карактеру.

Материјална основа римске цивилизације је готово цела саграђена робовским радом, а њена културна надградња искључиво радом слободних и то припадника највиших сталежа. Џорџ Орвел каже: “Кад мислим на стари век, обесхрабрује ме да те стотине милиона робова, на чијим леђима је генерацијама, почивала цивилизација, нису иза себе оставили никакав запис”.

Међутим, на другој страни, римско право има и неке ванкласне, универзално прихватљиве особине. У целини, гледано, у правном поретку налазимо мање норми које имају робовласнички карактер него што бисмо очекивали. Држава обезбеђује само опште оквире система својом војском и правним нормама. Она не примењује непосредну принуду над робовима, осим ако угрозе поредак. Оно што се дешава робовима у свакодневном животу, налази се изван глобалног видокруга друштва, затворено је у оквире породице.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com